

Observera att tidskoderna inte helt stämmer överens med filmen.

00:04

Titel

Platser i världen: Mellanöstern

00:11

Grönskande områden...

Gigantiska öknar...

Historiska monument...

Och moderna städer...

00:21

Vi befinner oss i Mellanöstern!

00:25

Uttrycket "Mellanöstern" brukar användas för att benämna området runt östra Medelhavet och den arabiska halvön.

00:38

Exakt vilka länder som hör till Mellanöstern, kan tolkas lite olika. Men i den här filmen räknar vi främst de länder som ligger på och närmst intill den arabiska halvön.

00:57

Tre världsdelar möts här; Europa... Asien... och Afrika!

01:11

Det som binder samman länderna i Mellanöstern är främst den gemensamma, uråldriga, historien!
Och i de flesta av länderna talas olika varianter av språket arabiska.

01:30

Kapitel

Natur och klimat

01:34

Öken...och berg...

01:38

Vi tittar på en satellitbild över regionen Mellanöstern. Vi ser att landskapet inte är speciellt grönt.

01:48

Det är för att största delen av Mellanöstern har ett varmt och torrt klimat.

01:55

Men det finns ett par svalare kustområden där det kan växa mer, tack vare mer fuktig luft!

02:05

Temperaturen i Mellanöstern varierar helt enkelt beroende på var du befinner dig. Det är inte sommar och varmt hela tiden över hela regionen.

02:17

Här ser vi en vacker höstskog i norra Iran...
och här är snötäckta berg i Turkiet.

02:27

Men längre söderut, på den arabiska halvön, ser det annorlunda ut.

02:35

Här breder den gigantiska arabiska öknen ut sig över 2,3 miljoner kvadratkilometer.

02:45

Det är större än 5 stycken Sverige!

02:50

Området består av främst klipp-, sten- och grusöken.

02:59

Men här hittar vi även Rub al-Khali

– världens största sammanhängande sandöken. I Rub al-Khali kan det gå så lång tid som tio år eller ännu längre mellan varje regnskur!

03:20

Det finns flera bergskedjor i Mellanöstern, till exempel Zagros och Elburz i Iran...
och Taurusbergen i Turkiet.

03:39

Mellanöstern har kust mot Medelhavet ... Svarta havet ...
Kaspiska havet ... Persiska viken ... Indiska oceanen... och Röda havet.

03:54

Trots allt vatten är det ändå hetta och torka som dominerar, och det finns inte så mycket naturlig odlingsbar jord i regionen.

04:05

Men det finns något som kallas för "den bördiga halvmånen".
Det är ett område med flera stora floder.

04:14

Floder som Nilen... Euftrat... och Tigris rinner nämligen genom Mellanöstern.
Och längs floderna finns dalar där det går att odla.

04:31

Klimatförändringarna påverkar klimatet på många platser runt om på jorden. Även i Mellanöstern.

04:43

Vissa delar av Mellanöstern riskerar att bli så varma att människor kanske inte ens kommer att kunna bo där i framtiden.

04:57

Kapitel

Historia, befolkning och resurser

05:01

Det som binder samman länderna i Mellanöstern är främst den gemensamma historien!

05:09

Några av de första civilisationerna i världshistorien växte fram här för tusentals år sedan...

05:17

Och tre världsreligioner grundades i Mellanöstern: kristendom .. judendom .. och islam.

05:27

Några av världens viktigaste religiösa platser ligger här, till exempel städerna Jerusalem ... och Mekka.

05:41

Men språket binder också samman regionen; för i många av länderna talas arabiska i olika varianter.

05:51

Under lång tid hörde många länder i Mellanöstern till det Osmanska riket.

06:00

Men efter det första världskriget som avslutades 1918, delades före detta osmanska landområden upp mellan andra länder.

06:13

Till exempel Storbritannien ... och Frankrike.

06:21

Men nu för tiden är staterna i Mellanöstern självständiga.

06:28

1900-talet och 2000-talet har präglats av krig och konflikter, inom länder men också mellan länder.

06:39

Ofta grundar sig konflikterna i bråk om makt, landområden, religion och olja.

06:49

Och det finns flera konflikter som pågår än idag...

06:56

Israel- och Palestinakonflikten startade i mitten av 1900-talet och pågår fortfarande. Konflikten handlar om vilka som har rätt till landområden i och omkring Israel.

07:13

Inbördeskriget i Syrien inleddes 2011 och handlar om vem som ska styra Syrien. Miljontals människor har flytt från sina hem.

07:28

Jemenkriget pågår sedan 2015. I Jemen handlar det mest om vilka som ska styra landet. Konflikten har lett till en stor svältkatastrof i Jemen, där många dör av hunger.

07:48

Det är många i Mellanöstern som lever i fattigdom. Men samtidigt finns några av världens rikaste länder i regionen.

07:58

Man började utvinna olja på 1900-talet och sedan dess har Mellanöstern haft stor betydelse för hela världen.

08:08

Pengarna från oljan har många länder använt för att kunna bygga sjukhus, skolor och vägar.

08:18

Många som bor här jobbar med till exempel handel .. turism .. ekonomiska tjänster .. och jordbruk.

08:29

Men för att odla i det torra klimatet behövs konstbevattning på många platser i Mellanöstern.

08:38

Klimatförändringarna, som leder till ännu torrare klimat, gör det allt svårare för folk att leva av jordbruket.

08:51

Islam är den största religionen i Mellanöstern.
Flera länder här har lagar som påverkas av religiösa regler.

09:04

Men, visste du att de flesta muslimer inte alls bor i Mellanöstern?
Majoriteten av världens muslimer lever i södra Asien, bland annat i Indonesien.

09:22

Kapitel

Spännande geografiska platser i Mellanöstern

09:29

Nu ska vi titta på några spännande geografiska platser i Mellanöstern!

09:36

Vi börjar här, i Egypten...
Kairo är Egyptens huvudstad – och Mellanösterns största stad, med omkring 20 miljoner invånare.

09:49

För att lärare, skolsalar och skolböcker ska räcka till alla barn i Egypten, så får många elever gå i skolan i skift. Vissa barn börjar sin skoldag på förmiddagen och andra börjar på eftermiddagen. Då varar en skoldag i 4,5 timmar.

10:13

Nilen är världens näst längsta flod, 6 670 kilometer lång. Bara Amazonfloden i Sydamerika är längre.

Om inte Nilen fanns skulle hela Egypten vara en torr öken, för det regnar väldigt lite i landet.

10:35

I Egypten hittar vi också de kända pyramiderna. De äldsta byggdes för omkring 4 500 år sedan, för att användas som kungagravar.

10:50

Döda havet – är inget hav utan en sjö! Vattnet här är jättesalt, så salt att man enkelt kan ligga och flyta på ytan! Sjöns vatten avdunstar nämligen i värmen, medan saltet blir kvar.

Mängden salt i vattnet gör det nästan omöjligt att sjunka!

11:16

Nu tar vi oss till den högsta toppen i Mellanöstern!

Regionens högsta berg är Demavend i Iran. Det når 5 671 meter över havet. Demavend är en slocknad gammal vulkan.

11:37

Nu kommer vi till Petra, en ruinstad i Jordanien. Här levde folk troligen från 400-talet före vår tideräkning, fram till omkring 600-talet efter vår tideräkning.

De flesta byggnaderna i Petra är uthuggna direkt ur klipporna!

12:03

Ett exempel på en modern stad i Mellanöstern är Dubai. Dubai ligger i landet Förenade Arabemiraten.

12:13

I Dubai har man byggt konstgjorda öar ute i Persiska viken, en skidbacke inomhus, och världens högsta hus Burj Khalifa – som är 828 meter högt och har 163 våningar.

12:34

De flesta som bor i Dubai har flyttat hit från andra länder. Därför är många av skolorna i Dubai dyra, utländska, privatskolor.

12:55

Kapitel

Sammanfattning

I den här filmen har vi fått en översikt över regionen Mellanöstern!

Vi fick först veta var Mellanöstern ligger...
och lite om regionens natur och klimat.

Sen lärde vi oss om Mellanösterns historia...
och gick igenom några konflikter som har drabbat området.

Vi fick också veta mer om regionens befolkning ...
och resurser.

Till sist fick vi besöka några spännande platser i Mellanöstern!
Till exempel ruinstaden Petra.

Och vi fick lära oss att många elever i Egypten går i skolan i olika skift!

-Slut-